

Co jste mívali za stromeček a kde jste ho získávali?

Obvykle to byla buď jedlička, nebo borovice, jenže u nás to bylo jednodušší, protože my jsme byli v takovém – říká Vám něco urbariát? Urbariáty byly takové spolky, kde se shromažďují majitelé lesů. My jsme vlastnili kus lesa a ten urbariát se staral o těžbu, výsadbu a o hospodaření. No a v podstatě jsme se domluvili, byly pro nás připraveny stromky a to, co bylo, to jsme si dovezli. My jsme platili, ale vždycky tam byli nááci pracovníci a dělalo se to vždycky z výřezu, který se musí dělat pravidelně. A podle toho, kdo si kolik nahlásil stromků, samozřejmě nikdo si jich nebral nákych padesát, šedesát, že jo, aby z toho měl kšeft. Ale obvykle tak okolo dvou, tří, pro děti nebo tak. To, co voni nasekali. Tak tento rok nasekali v jedlovém lese, tak byly jedličky. Příští rok borovičky. A aby se dělal problém jako teď, že kavkazská jedle a nic jiného... Prostě když byla borovice, byla borovice, když byla jedle, byla jedle, a když byl smrk, byl smrk.

Jak jste ten stromeček zdobili?

Abych řekl, že to byly papírové ozdoby, to ne. Byly to třeba, nevím, jestli si pamatujete, z umělé hmoty byly ovoce, třeba jahoda, meruňka, vořečky a takovýmto způsobem (viz foto č. 36). Náké baňky, to ani nebylo. Spíš ty – já nevím, jestli to bylo něco lisované, neřeknu Vám.

Měli jste nějaké řetězy?

Ne, řetězy ne.

A měli jste svíčky obyčejné nebo elektrické?

Obyčejné. To byly takové ty, jestli víte, takové ty žabky, ono to mělo takovou kytičku, žabku a strčila se do toho svíčka (viz foto č. 37), třeba byla bokem... Potom později přišly prskavky, tak se dělaly prskavky. Já vím, že babička vystříhovala ze staniolu takové jemné vlásky, to tak pohodila, ale aby to byly třásně, jak teďka, to ne.

Mívali jste stromek ve stejné místnosti, kde se jedlo?

Víte, v té době nebylo těch místností – byla kuchyň a místnost, kde se setkávalo, jedlo, a pak už buď jedna, nebo dvě ložnice. Asi v tom obýváku. Nebyl na každém místě, protože ta místnost, to bylo tam, kde se žilo. My jsme tam měli kachle [kachlová kamna – pozn. aut.], to je něco jako dneska krb, a oni byly zavřené, dlouhé a výhřevné. Takže vždycky byl co nejdál vodcaď. Von se pohyboval podle toho, kolik lidí bylo, jak se musel roztáhnout stůl. Tenkrát bez televize, jediná zábava bylo buď rádio, nebo rozsvícený stromeček.

Kdo vám nosil dárky? Věděli jste, že to je od někoho, nebo jste měli nějakou tajnou postavu?

No, nejdřív jsme si mysleli, že je to *Ježuško*. A potom, víte, to byly takové roky zvědavosti a shánění. To, co je tajemné, to je něco navíc a to je něco perfektního. Tak potom už, když jsme byli starší, jsme prohrabávali skříně. Nebyly hypermarkety, že šli v den Vánoc [nakupovat], vono už to bylo

37. Různé typy držáků svíček na stromeček. Brno, 40.–60. léta 20. století.